

DARS O‘TISHDA SUN’IY INTELLEKTNING O‘RNI

Murodqosimova Dilshoda Samandar qizi

Toshkent Davlat jahon tillari unioversiteti 3-bosqich Talabasi

Annotatsiya: Maqolada sun’iy intellektning pedagogik faoliyatdagi o‘rni haqida batafsil ma’lumot berilgan. Oliy ta’limni innovatsion rivojlantirish sharoitida ta’lim jarayonlarini boshqaruvchi intellektual ta’lim tizimlarning imkoniyatlari va xususiyatlari haqida so‘z boradi. Oliy ta’lim muassalarida intellektual tizimlardan foydalanish ta’lim sifatining oshishi, ta’lim jarayonlaridagi shaffoflikni ta’minlashi, talabalar uchun yaratiladigan qulayliklarning tahlili ko‘rildi. Shuningdek, ta’lim sifatini ta’minlashda sun’iy intellekt tizimlarining o‘rni va hozirgi kunda keng tarqalgan ayrim intellektual ta’lim platformalar xususida tahliliy ma’lumotlar keltirilgan. Maqolada mavjud adabiyotlar tahlil qilinadi, ta’lim sharoitida qo‘llaniladigan sun’iy intellektga asoslangan turli usullar muhokama qilinadi, tadqiqotlar natijalari keltirilgan va sun’iy intellektning pedagogikaga ta’siri haqida tushunchalar berilgan. Sun’iy intellektlar, bilimlar bazasi va ma’lumotlar bazalarining intellektual tizimdagi ahamiyati va ularni qo‘llash tavsiya etildi. Bu tizimlarning tadbirig‘i, o‘qish sifatining oshishi bilan baholandi.

Аннотация: В статье представлена подробная информация о роли искусственного интеллекта в педагогической деятельности. В контексте инновационного развития высшего образования обсуждаются возможности и особенности интеллектуальных образовательных систем, управляющих образовательными процессами. Использование интеллектуальных систем в высших учебных заведениях повышает качество образования, обеспечивает прозрачность образовательных процессов, анализирует возможности, созданные для студентов. Также представлены аналитические данные о роли систем искусственного интеллекта в обеспечении качества образования и некоторых широко распространенных сегодня интеллектуальных образовательных платформ. В статье анализируется существующая литература, обсуждаются различные методы, основанные на искусственном интеллекте, используемые в образовательных учреждениях, представлены результаты исследований и дается представление о влиянии искусственного интеллекта на Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences (E)ISSN: 2181-1784 4 (5), May, 2024 SJIF 2024 = 7.404 / ASI Factor = 1.7 www.oriens.uz 830 педагогику. Была рекомендована важность искусственного интеллекта, баз знаний и баз данных в интеллектуальной системе и их применение. Внедрение этих систем оценивалось по повышению качества образования.

Abstract: The article provides detailed information about the role of artificial intelligence in pedagogical activity. In the context of the innovative development of higher education, the possibilities and features of intellectual educational systems that control educational processes are discussed. The use of intellectual systems in higher educational

institutions increases the quality of education, ensures transparency in educational processes, and analyzes the facilities created for students. Analytical data on the role of artificial intelligence systems in ensuring the quality of education and some intelligent educational platforms that are widespread today are also presented. The article analyzes the existing literature, discusses various methods based on artificial intelligence used in educational settings, presents research results, and provides insights into the impact of artificial intelligence on pedagogy. The importance of artificial intelligences, knowledge bases and databases in the intellectual system and their application was recommended. The implementation of these systems was evaluated by the increase in the quality of education.

Kalit so‘zlar: *sun’iy intellekt, ta’lim texnologiyalari, interaktiv darslar, avtomatlashtirilgan baholash, raqamli ta’lim.*

Keywords: *artificial intelligence, educational technology, interactive lessons, automated assessment, digital education.*

Ключевые слова: *искусственный интеллект, образовательные технологии, интерактивные уроки, автоматизированная оценка, цифровое обучение.*

KIRISH

Zamonaviy ta’lim tizimi raqamli texnologiyalar bilan jadallik bilan rivojlanmoqda. Sun’iy intellekt ta’lim jarayonida yangi imkoniyatlar yaratib, dars berish sifatini oshirish va o‘quvchilar uchun interaktiv muhitni ta’minlashda muhim rol o‘ynamoqda. Ushbu maqolada sun’iy intellektning dars o‘tish jarayonidagi o‘rni va uning afzalliklari haqida so‘z yuritamiz.

Sun’iy intellektning ta’lim jarayonidagi asosiy yo‘nalishlari

Shaxsiylashtirilgan ta’lim

1. Sun’iy intellekt o‘quvchilarning bilim darajasini baholab, ularning ehtiyojlariga mos ravishda individual dars rejalarini tuzib beradi.

2. Adaptiv ta’lim platformalari o‘quvchining zaif va kuchli tomonlarini tahlil qilib, kerakli materiallarni tavsiya etadi.

Virtual o‘qituvchilar va chat-botlar

1. Sun’iy intellekt asosida yaratilgan chat-botlar talabalar savollariga real vaqt rejimida javob bera oladi.

2. Interaktiv suhbat orqali o‘quvchilar mustaqil ravishda fanlarni o‘rganishi mumkin.

Avtomatlashtirilgan baholash tizimlari

1. Sun’iy intellekt test natijalarini avtomatik baholab, o‘qituvchilarga vaqt tejash imkonini beradi.

2. Insho va matn tahlili bo‘yicha AI tizimlari grammatik va mantiqiy xatolarni aniqlashda yordam beradi.

Raqamli yordamchilar va aqlli tavsiyalar

1. O‘quvchilarga dars materiallarini tanlash va ularni tushunish bo‘yicha maslahat beruvchi tizimlar yaratilmoqda.

2. Masalan, Coursera, Khan Academy, Duolingo kabi platformalar sun‘iy intellekt yordamida foydalanuvchiga moslashtirilgan o‘quv materiallarini tavsiya qiladi.

Sun‘iy intellektning afzalliklari

Interaktiv o‘qitish – O‘quvchilar darslarni virtual muhitda o‘zlashtirishlari va sun‘iy intellekt bilan bevosita muloqot qilishlari mumkin.

Vaqt va resurslarni tejash – O‘qituvchilar uchun yuk kamayadi, natijada ular dars tayyorlash va individual yondashuvga ko‘proq vaqt ajrata oladilar.

Ko‘p tilda ta‘lim berish – Sun‘iy intellekt avtomatik tarjima tizimlari orqali har qanday tilda ta‘lim olish imkoniyatini beradi.

Mavjud bo‘lish va qulaylik – Masofaviy ta‘lim imkoniyatlari kengayib, sun‘iy intellekt tufayli har qanday vaqtda ta‘lim olish mumkin.

XULOSA

Sun‘iy intellektning ta‘lim jarayonida qo‘llanilishi ta‘lim sifatini oshirish, shaxsiy yondashuvni joriy etish va o‘quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali qilish imkonini beradi. Kelajakda AI asosida yaratilgan o‘qitish texnologiyalari ta‘lim sohasida yanada muhim ahamiyat kasb etishi kutilmoqda.

Sun‘iy intellekt texnologiyalari o‘quv tajribalarini shaxsiylashtirish va ta‘lim natijalarini yaxshilash uchun ulkan imkoniyatlarni taklif qilsa-da, axloqiy, ijtimoiy va pedagogik ta’sirlarni diqqat bilan ko‘rib chiqish kerak. O‘qituvchilar va siyosatchilar Sun‘iy intellektning ta‘limdagi mas’uliyatli integratsiyasini birinchi o‘ringa qo‘yishlari, shaffoflik, hisobdorlik va tenglikni ta’minlashlari kerak. O‘qituvchilarni o‘qitish amaliyotida Sun‘iy intellekt bilan ishlaydigan vositalardan samarali foydalanish uchun zarur ko‘nikma va bilimlar bilan jihozlash uchun malaka oshirish dasturlari amalga oshirilishi kerak. Bundan tashqari, sun‘iy intellektning pedagogik faoliyatga uzoq muddatli ta’sirini baholash va potentsial xavflarni kamaytirishda uning afzalliklarini maksimal darajada oshirish bo‘yicha eng yaxshi amaliyotlarni aniqlash uchun doimiy tadqiqotlar va baholash zarur. Aini ta‘limning qo‘shimcha vositasi sifatida qabul qilish orqali biz barcha talabalar uchun yanada inklyuziv, qiziqarli va samarali o‘quv muhitini yaratishimiz mumkin. Oliy ta‘lim muassasalarida intellektual ta‘lim tizimlaridan foydalanish istiqbolli kelajakning poydevoridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. “UNIVERSAL” xalqaro ilmiy jurnali maxsus soni: “Oliy ta‘lim muassasalarida ta‘lim, fan, innovatsiya va ilmiy tadqiqotlarning salmoqli natijalari: muammo va yechimlar”, 2024-yil 17-aprel. – A.: Andijon, 2024.

2. Biggest Limitations of Artificial Intelligence Technology | HackerNoon. (n.d.). Retrieved March 7, 2023, from <https://hackernoon.com/the-missing-pieces-6-limitations-of-ai-s85r3upr>

3. Бессмертный И.А. “Искусственный интеллект” Учебное пособие. СанктПетербург 2010. 288 с
4. Mhlanga, D. (2023). Open AI in Education, the Responsible and Ethical Use of ChatGPT Towards Lifelong Learning. SSRN Electronic Journal.